

Šetalište umjesto spomenika borcima

Općina Novi Travnik je 1. juna ove godine dodijelila firmi Stonex iz Bugojna 150 metara kubnih granitnih blokova za izgradnju spomenika palim borcima. Spomenik nije izgrađen, a polovinu kamena je Stonex prodao za obnovu dijela gradskog šetališta u sarajevskoj Ulici Ferhadija koju finansira Općina Stari Grad.

Javnosti nije dostupna informacija koliko je kamen koštao Općinu, ali prema tržišnoj vrijednosti 700 metara kvadratnih ploča, kakve su ugrađene na Ferhadiji, košta skoro 100.000 KM.

Prvo je Refik Lendo, načelnik Općine Novi Travnik, 29. maja 2012. godine zatražio granitne blokove od Ministarstva privrede Srednjobosanskog kantona (SBK), navodeći da su neophodni za izgradnju spomenika.

Ministar Sedžad Milanović je bez naknade odobrio „ograničenu eksploataciju“ granita iz kamenoloma Stajište kod Novog Travnika, ali uz uslov da bude iskorišten isključivo za gradnju spomenika. U dokumentu piše da će se korištenje kamena u druge svrhe smatrati zloupotrebom, a rješenje će postati nevažeće.

Milanović kaže da ne zna za šta je iskorišten kamen.

Admir Hadžiabdić kaže da Stonex uzima samo ono što im lokalne vlasti odobre. (Foto: CIN)

Dan nakon ministrovog odobrenja Lendo je granitne blokove dodijelio firmi Stonex. U njegovom rješenju, također, piše da je kamen namijenjen za izgradnju spomenika – posao koji je firma Stonex ranije dobila.

Međutim, Stonex je polovinu dobijenog kamena prodao

sarajevskoj firmi Saraj-taš, a ona ga je potom prodala izvođaču radova na Ferhadiji, firmi Mibral iz Sarajeva.

Lendo je u kratkom telefonskom razgovoru rekao novinarima Centra za istraživačko novinarstvo (CIN) da je sa firmom Stonex dogovorio „neku vrstu kompenzacije“, ali nije mogao objasniti o kakvom se dogovoru radi.

Kontrola kvaliteta kamena tek nakon završetka posla

Admir Hadžiabdić, vođa poslova firme Stonex, rekao je novinarima CIN-a da je ova firma iz kamenoloma iznijela oko 75 kubnih metara granita i isporučila ga za obnovu Ferhadije.

Ova količina je bila dovoljna za kompletan posao, jer je, prema podacima sa internetske stranice Općine Stari Grad, oko 700 metara kvadratnih šetališta popločano pločama granita debljine osam centimetara. Na stranici Općine, također, stoji da je 15. juna Mibral počeo popločavanje jablaničkim granitom, od Gradske tržnice do Ekonomskog fakulteta. Jablanički granit je korišten tokom 2001. i 2002. godine za prvu obnovljenu dionicu Ferhadije, od Sarača do Katedrale, ali se novoobnovljena dionica vizuelno razlikuje, jer su kamene ploče svjetlije te neujednačene boje i dimenzija.

Novoobnovljena dionica je svečano otvorena 10. jula ove godine, a posao je Općinu koštao 290.000 KM, objavljeno je na njenoj stranici.

Milan Bralović, vlasnik firme Mibral koja je izvodila radove, tvrdi da ne zna odakle je stigao granit.

Amel Mandžuka, direktor jablaničke firme Granitmont koja je jablaničkim granitom popločavala nekoliko susjednih sarajevskih ulica, kaže da Općina Stari Grad zloupotrebljava ime ovog kamena koji je sinonim za kvalitet.

Kamion u kamenolomu Stajiše tovare blokove za firmu Stonex. (Foto: CIN)

Ova sarajevska općina je odbila novinarima CIN-a dati informacije o porijeklu ugrađenog kamena, njegovom kvalitetu te načinu na koji je firma Mibral izabrana za izvođača radova. Općina nije obavezna „da ispituje porijeklo kamena, nego kvalitet koji se utvrđuje atestom po završetku radova“, stoji u odgovoru CIN-u.

Jablanički granit zvani gabro je za 81 posto otporniji na habanje brušenjem od granita zvanog nero Bosna iz kamenoloma Stajište. To pokazuje poređenje podataka o kvalitetu kamena gabro, testiranog u sarajevskom Institutu za materijale i konstrukcije, sa podacima o kvalitetu kamena nero Bosna, objavljenih na internetskoj stranici firme Merkez Oil koja prodaje kamen iz kamenoloma Stajište.

Podaci pokazuju da će komad dimenzija 50 cm², ako ga podvrgnemo istom tretmanu brušenja, gabro izgubiti 10,3 kubna centimetra zapremine a nero Bosna 18,64 kubna centimetra.

Zarasli kamenolom

Granit je na Ferhadiju stigao iz kamenoloma Stajište koji je do 2004. godine eksploatisala njemačka firma NT IGM. Nakon povlačenja ove firme iz BiH njeni dugovi prema radnicima namireni su sudskom prodajom mašina i granitnih blokova uskladištenih u kamenolomu.

Ministarstvo, međutim, još uvijek nije uspostavilo kontrolu nad kamenolomom Stajište, pa danas niko od zvaničnika ne može reći koliko je granitnih blokova odneseno iz kamenoloma, ko ih je odnio i po čijem odobrenju.